

Jurisprudentie

Een begrensde vergoeding in de zin van artikel 6:96 lid 2 sub a BW: redelijk?

Rb. Den Haag 6 juni 2017, ECLI:NL:RBDHA:2017:6086

1. De feiten

Een vrouw wordt op de fiets aangereden door een bij Univé verzekerde auto met aanhangwagen. Hierdoor loopt zij blijvend letsel op. Univé heeft aansprakelijkheid voor de gevolgen van het ongeval erkend. Ten tijde van het ongeval is de vrouw woonachtig op een boerderij, die zij zelfstandig exploiteert. De boerderij bevat zes hectare weiland met gebouwen, acht koeien, 35 geiten, zeven schapen, vijftig kippen, veertig Kaapse loopeenden en een groentetuin. De boerderij is voor eigen gebruik en heeft geen economische opbrengst.¹ Sinds het ongeval is de vrouw niet meer in staat de boerderij zelfstandig te exploiteren. Daarom heeft zij de hulp ingeschakeld van de heer X, die haar ongeveer twintig uur per week helpt tegen een vergoeding van € 8,50 per uur.²

2. Het procesverloop

Bij deelgeschilprocedure verzoekt de vrouw de rechtbank om voor recht te verklaren dat Univé de volledige schade moet vergoeden die zij lijdt als gevolg van het ongeval, waaronder de arbeidshulp die zij tot aan haar 67ste nodig heeft om haar boerderij op dezelfde wijze te exploiteren als voor het ongeluk. Univé heeft zich verweerd door de rechtbank zelfstandig te verzoeken om voor recht te verklaren dat het feit dat de vrouw deels niet meer in staat is om, als gevolg van het ongeval van 24 juni 2013, haar activiteiten op of om de boerderij te kunnen uitoefenen, vergoed moet worden via een immateriële schadevergoeding.³ Met andere woorden: kan de schade als gevolg van het ongeval, bestaande uit gemaakte en te maken kosten in verband met de inschakeling van een derde ten behoeve van de voortzetting van de exploitatie van de boerderij, worden gekwalificeerd als vermogensschade (standpunt van de vrouw), of als ander nadeel (standpunt Univé)?

3. De beschikking

De rechtbank zet allereerst het onderscheid tussen vermogensschade en ander nadeel uiteen, en overweegt dat 'het onderscheid belangrijk [is], aangezien de beide categorieën door andere regels worden beheerst, waarbij vermogensschade in beginsel voor volledige vergoeding in aanmerking komt, terwijl ander nadeel uitsluitend wordt vergoed voor zover dat billijk is'. Daarnaast overweegt de rechtbank dat

'het onderscheid niettemin onscherp [is], aangezien sommige schadeposten, zoals in dit geval de kosten die gemoed zijn met de inschakeling van een derde om de exploitatie van de boerderij voort te zetten, zowel tot de ene als tot de andere categorie kunnen behoren. De vergoeding van die kosten wordt begrensd door de redelijkheid, waarbij het, zoals in de literatuur wel is opgemerkt, uiteindelijk gaat om de vraag voor welk niveau van levenskwaliteit de aansprakelijke partij heeft op te komen.'⁴

Tegen deze achtergrond overweegt de rechtbank dat de kosten in ieder geval niet als ongevalsgerelateerde vermogensschade kunnen worden gekwalificeerd, aangezien de kosten niet bijdragen aan het herstel van de lichamelijke toestand van de vrouw. Zo overweegt de rechtbank dat de vrouw geen feiten en omstandigheden heeft gesteld waaruit volgt dat de inschakeling van de derde nodig is met het oog op het behoud of de verbetering van haar lichamelijke toestand.⁵ Toch dienen de kosten naar het oordeel van de rechtbank als 'vermogensschade' te worden gekwalificeerd, aangezien het gaat om kosten ter beperking van de immateriële schade die de vrouw als gevolg van het ongeval lijdt:

'De rechtbank overweegt dat immateriële schadevergoeding in het geval van lichamelijk letsel een vergoeding betreft ter verzachting van het leed dat [verzoekster] met het ongeval is aangedaan, waarvan de hoogte afhankelijk is van onder meer de aard van de aansprakelijkheid, de duur en de intensiteit van de pijn die is geleden, het verdriet en de levensvreugde die [verzoekster] heeft gederfd. Aangenomen dient te worden dat [verzoekster] de desbetreffende kosten voor de inschakeling van een derde moet maken ter voorkoming van (verdere) geestelijke pijn vanwege het lichamelijk letsel (en het vanwege dat lichamelijk letsel verlies van haar zelfstandigheid en werkzaamheden op de boerderij) als gevolg van het ongeval. Op grond van artikel 6:96 lid 2, aanhef en onder a, BW komen de desbetreffende kosten dan ook in beginsel (als vermogensschade) voor vergoeding in aanmerking.'⁶

Met betrekking tot de hoogte van de schade overweegt de rechtbank:

'dat de hoogte van de door Univé als vermogensschade te vergoeden kosten begrensd is. De schade bestaande uit kosten ter beperking van immateriële schade kan uit haar aard niet de immateriële schade overstijgen. In zoverre doet de kwalificatie van de gestelde schade (vermogens-

1. Ontleend aan r.o. 2.1 en 2.2 van Rb. Den Haag 6 juni 2017, ECLI:NL:RBDHA:2017:6086.

2. Ontleend aan r.o. 2.5.

3. R.o. 3.2.

4. R.o. 4.7.

5. R.o. 4.10.

6. R.o. 4.11.

schade of ander nadeel) voor de uitkomst van de vergoeding die Univé aan [verzoekster] moet voldoen in dit geval niet ter zake.⁷

Verder acht de rechtbank het van belang dat:

‘enerzijds van [verzoekster] niet kan worden gevergd dat zij het leven moet gaan leiden dat zij niet wenst (lees: de boerderij moet inkrimpen zoals Univé, bezien vanuit de door haar gestelde schadevergoedingsverplichting, voorstaat) en anderzijds dat Univé niet aan alle wensen van [verzoekster] tegemoet hoeft te komen. De stijl en standaard van het leven dat [verzoekster] vóór het ongeval leidde hebben als uitgangspunt te gelden; de autonomie van [verzoekster] prevaleert. Tegelijkertijd kan van [verzoekster] worden gevergd dat de inhoud van de keuzes die zij in dit verband maakt en de hoogte van de daarmee gemoeide kosten zodanig zijn dat zij een efficiënte bedrijfsvoering van de boerderij impliceren en dat Univé op grond van de billijkheid alleen de gemaakte en te maken kosten op basis van die efficiënte(re) bedrijfsvoering behoeft te vergoeden.⁸

Met inachtneming van onder meer de afhankelijkheid van hulp van derden om het bestaan van de boerderij te garanderen, de leeftijd en de mate van functionele invaliditeit van de vrouw acht de rechtbank

‘een immateriële schadevergoeding, en daarmee de maximaal door Univé te vergoeden kosten ter beperking van immateriële schade, van in totaal € 50.000 billijk. De hogere kosten die [verzoekster] feitelijk zal moeten maken, overtreffen de vergoeding die haar bij wijze van immateriële schade zou zijn toegekend bij voortzetting van de exploitatie van de boerderij zonder inschakeling van een derde en gaan dus het voor vergoeding in aanmerking komende bedrag te boven.⁹

Ten overvloede merkt de rechtbank op dat onder bovengenoemde schadepost niet valt de schade bestaande uit het verlies van zelfwerkzaamheid van de vrouw wat betreft het onderhoud van de op het perceel gelegen panden.¹⁰

7. R.o. 4.12.

8. R.o. 4.13.

9. R.o. 4.17.

10. R.o. 4.19. De in verband met dit onderhoud gemoeide kosten voor de inschakeling van een derde zien immers niet op de voortzetting van de exploitatie van de boerderij op precies dezelfde wijze als vóór het ongeval, zo overweegt de rechtbank. De kosten komen dientengevolge als afzonderlijke post, met inachtneming van de Richtlijn Zelfwerkzaamheid van De Letselschade Raad, voor vergoeding in aanmerking. Zie verder hierover onder meer R. Rijnhout, *Schadevergoeding voor derden in personenschadezaken*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2012.

4. Commentaar

4.1 *Kwalificatie van schade: vermogensschade of ‘ander nadeel’?*

Deze beschikking is relevant voor de kwalificatie van schade. Centraal in ons aansprakelijkheidsrecht staat het beginsel van ‘volledige schadevergoeding’. Dit houdt in dat de benadeelde zo veel mogelijk in de positie moet worden gebracht waarin hij of zij zou hebben verkeerd zonder de onrechtmatige gedraging.¹¹ De kwalificatie van schade is relevant, omdat – zo overweegt de rechtbank – vermogensschade in beginsel voor volledige vergoeding in aanmerking komt, terwijl ander nadeel vergoed wordt voor zover dat billijk is.

Bosch merkt in zijn noot bij deze beschikking op dat het probleem voor de kwalificatie van schade zich in deze zaak laat vinden in de verlieslatende boerderij die de vrouw desalniettemin wil voortzetten.¹² Indien de exploitatie van de boerderij winstgevend zou zijn, dan zouden de kosten voor inschakeling van een derde als ‘vermogensschade’ kwalificeren en volledig voor vergoeding in aanmerking komen (art. 6:95 van het Burgerlijk Wetboek (BW)). Wanneer de vrouw de exploitatie van de boerderij staakt, zou haar schade als ‘immaterieel’ kwalificeren omdat zij in haar persoon is aangetast (art. 6:106 lid 1 sub b BW), en zouden de kosten slechts worden vergoed voor zover dat billijk is.¹³ Niet onverwacht neemt de vrouw het standpunt in dat haar schade kwalificeert als vermogensschade, en stelt Univé zich op het standpunt dat de schade kwalificeert als immaterieel. In het onderhavige geval is geen van beide aan de hand – de exploitatie van de boerderij is niet winstgevend (vermogensschade), maar deze wordt ook niet door de vrouw gestaakt (immateriële schade). De rechtbank kiest er in de onderhavige zaak dan ook voor om de schade van de vrouw ‘in beginsel’ te kwalificeren als ‘vermogensschade ter voorkoming of beperking van schade (...) als gevolg van de gebeurtenis waarop de aansprakelijkheid berust’ (art. 6:96 lid 2 sub a BW).

Artikel 6:95 BW bepaalt dat de schade die op grond van een wettelijke verplichting tot schadevergoeding moet worden vergoed, in vermogensschade en ander nadeel bestaat. Vermogensschade omvat zowel geleden verlies als gederfde winst (art. 6:96 BW), terwijl ander nadeel immateriële schade omvat indien de benadeelde lichamelijk letsel heeft opgelopen, in zijn eer of goede naam is aangetast, of op andere wijze in zijn persoon is aangetast (art. 6:106 lid 1 sub b BW). Artikel 6:96 lid 2 sub a BW bepaalt vervolgens dat ‘de redelijke kosten ter voorkoming of beperking van schade (...) als gevolg van de gebeurtenis waarop de aansprakelijkheid berust’, eveneens onder het begrip ‘vermogensschade’ vallen. De benadeelde is op grond van artikel 6:101 BW verplicht tot het nemen van

11. A.R. Bloembergen, *Schadevergoeding bij onrechtmatige daad*, Deventer: Kluwer 1965, p. 117; Asser/Hartkamp & Sieburgh 6-II 2013/31-32.

12. Zie noot E.W. Bosch, JA 2017/119.

13. Bosch 2017.

maatregelen ter voorkoming of beperking van schade.¹⁴ Artikel 6:96 lid 2 sub a BW waarborgt dat de benadeelde de kosten van deze maatregelen als schadevergoeding kan vorderen, mits deze kosten 'redelijk' zijn.¹⁵ Verder is niet nodig dat komt vast te staan dat de genomen maatregelen inderdaad tot voorkoming of beperking van de schade hebben geleid, mits zij maar tot dat doel worden genomen.¹⁶

Oorspronkelijk bevat het Ontwerp Meijers een soortgelijke bepaling die zich beperkt tot 'uitgaven, strekkende tot voorkoming of vermindering van ander nadeel dan vermogensschade'.¹⁷ In dit kader is interessant dat in de parlementaire geschiedenis wordt opgemerkt dat het de vraag is of de kosten ter voorkoming van immateriële schade onder de vlag van 'vermogensschade' vallen, of moeten worden gekwalificeerd als 'ander nadeel'.¹⁸ Zo wordt gesteld dat men 'dit kan verdedigen maar ook [kan] bestrijden'. Uiteindelijk wordt ervoor gekozen om de bepaling onder 'vermogensschade' te scharen, en wordt 'bij voorbaat het verweer [ontkracht] dat hier sprake is van ideële en dus niet-vergoedbare schade'.¹⁹ De bepaling wordt geschrapt en onder het huidige artikel 6:96 lid 2 sub a BW opgenomen.²⁰ De keuze van de rechtbank om de schade van de vrouw 'in beginsel' dan ook te kwalificeren als *vermogensschade* ter voorkoming of beperking van schade als gevolg van de gebeurtenis waarop aansprakelijkheid berust, doet de wenkbrauwen nog niet fronsen.

4.2 De hoogte van de schadevergoeding

Het wordt opmerkelijk wanneer de rechtbank met betrekking tot de hoogte van de schade opmerkt dat deze 'begrensd is', aangezien deze

'uit haar aard niet de immateriële schade [kan] overstijgen. In zoverre doet de kwalificatie van de gestelde schade (vermogensschade of ander nadeel) voor de uitkomst van de vergoeding die Univé aan [verzoekster] moet voldoen in dit geval niet ter zake.'²¹

Het is deze overweging die mij bevreedt: de kwalificatie van de schade doet niet ter zake, aangezien de vergoeding begrensd is. Dit lijkt haaks op de wet te staan, waar vermogensschade wel degelijk wordt onderscheiden van immateriële schade. Bosch betoogt in dit kader dat het juist is geweest wanneer de rechtbank deze overweging van een nadere argumentatie

had voorzien, aangezien de financiële bovengrens die de rechtbank trekt, niet evident is.²² Toch sluit de rechtbank hiermee aan bij eerdere jurisprudentie over dit onderwerp. Zo overweegt het Gerechtshof 's-Hertogenbosch in een zaak waar een 'fervent paardenliefhebber'²³ na een mislukte operatie aan zijn been niet in staat is om zijn paarden te verzorgen, het volgende:

'4.10 Het hof is van oordeel dat de extra kosten verbonden aan de paardenhobby van X kunnen worden aangemerkt als kosten ter voorkoming of beperking van schade als bedoeld in art. 6:96, lid 2 sub a BW. Dergelijke kosten komen als vermogensschade voor vergoeding in aanmerking voorzover dit redelijk is.

4.10.1 Het hof acht redelijk dat deze kosten worden vergoed tot een bepaald bedrag. Dat bedrag is gelijk aan het bedrag van de schade die als gevolg van de medische fout als immateriële schade terzake van het verlies van de paardenhobby mocht worden verwacht en die X zou hebben geleden, indien hij deze extra kosten tot behoud van zijn paardenhobby niet had gemaakt; terzake van deze extra kosten kan dus maximaal voor vergoeding in aanmerking komen een bedrag gelijk aan het bedrag van de immateriële schade die X aldus heeft voorkomen, althans beperkt.'²⁴

Ook het Gerechtshof 's-Hertogenbosch is van mening dat de vergoeding in de zin van artikel 6:96 lid 2 sub a BW gelijk moet zijn aan het bedrag van de immateriële schade die is voorkomen. Met de beperking van materiële schade wordt in de rechtspraak echter anders omgegaan.²⁵ Zo vordert een fanatieke sporter na een ongeval één taxirit per week van zijn woonplaats naar een rolstoelrugbyvereniging, waar hij na zijn revalidatie lid van is geworden. Deze kosten worden door het hof gekwalificeerd als 'kosten van sportbeoefening ter voorkoming en beperking van verdere invalideringsschade' en komen 'als vermogensschade voor vergoeding in aanmerking'.²⁶ Kort en goed: de kosten ter beperking van materiële schade komen volledig voor vergoeding in aanmerking, terwijl de kosten ter beperking van immateriële schade 'begrensd' lijken te worden tot het maximum uit te keren bedrag aan smartengeld.²⁷ Dijkshoorn constateert in dit kader een nieuw probleem. Zo kan volgens hem onduidelijkheid ontstaan over de vraag of

14. Zie hierover A.L.M. Keirse, *Schadebeperkingsplicht. Over eigen schuld aan de omvang van de schade*, Deventer: Kluwer 2003.

15. Asser/Sieburgh 6-II 2017/28.

16. Parl. Gesch. Boek 6, p. 334-335. Zie ook Asser/Sieburgh 6-II 2017/28 en Lindenbergh, in: GS *Schadevergoeding 2017*, aant. 11.2.2.

17. Parl. Gesch. Boek 6, p. 333. Art. 6.1.9.1 lid 2 OM.

18. Parl. Gesch. Boek 6, p. 332.

19. Parl. Gesch. Boek 6, p. 332.

20. Parl. Gesch. Boek 6, p. 334. Hier wordt opgemerkt: 'De regel onder a die in het oorspronkelijke artikel 1 lid 2 reeds was opgenomen voor de kosten ter voorkoming of beperking van schade die niet in vermogensschade bestaat, is thans tot de kosten ter voorkoming en beperking van vermogensschade uitgebreid.'

21. R.o. 4.12.

22. Bosch 2017.

23. Hof 's-Hertogenbosch 1 april 1998, NJ 1999/260, r.o. 2.2. Zie voor een bespreking het artikel van Dijkshoorn in dit tijdschrift: W. Dijkshoorn, *Keuzevrijheid op het grensvlak tussen vermogensschade en ander nadeel*, TVP 2007, p. 67-73 en Keirse 2003, p. 295-297. Ook Bosch refereert in zijn noot aan dit arrest, zie Bosch 2017. Zie verder Lindenbergh, in: GS *Schadevergoeding 2017*, art. 6:106 BW, aant. 4.9.2.

24. Hof 's-Hertogenbosch 1 april 1998, NJ 1999/260.

25. Zie in dit kader Dijkshoorn 2007, die ook stilstaat bij de hierna te bespreken uitspraak van het Hof Arnhem van 30 november 2004, ECLI:NL:GHARN:2004:AR8527, VR 2005/73. Zie ook Bosch 2017.

26. Hof Arnhem 30 november 2004, ECLI:NL:GHARN:2004:AR8527, VR 2005/73, r.o. 4.3.2.

27. Zie ook Dijkshoorn 2007, p. 72.

kosten moeten worden gekwalificeerd als een beperking van materieel of immaterieel leed.²⁸

In de literatuur lijkt het verschil in benadering tussen kosten ter beperking van materiële en immateriële schade niet als problematisch te worden ervaren. Dijkshoorn betoogt in dit kader dat ‘het vreemd [zou] zijn wanneer immateriële schade zelf niet voor vergoeding in aanmerking komt, terwijl er ten aanzien van de beperking van immateriële schade geen grenzen bestaan’.²⁹ Keirse stelt echter dat zij zich niet kan voorstellen dat dergelijke kosten in de regel als ‘redelijk’ in de zin van artikel 6:96 lid 2 sub a BW kunnen worden aangemerkt.³⁰ Toch lijkt ook zij met Lindenberg van mening te zijn dat het in de rede ligt om kosten ter voorkoming of beperking van immateriële schade slechts binnen zekere grenzen voor vergoeding in aanmerking te laten komen, aangezien de vergoeding van immateriële schade aan betrekkelijk strenge beperkingen is onderworpen.³¹ Deze redenering – zij klinkt aantrekkelijk – heb ik niet terug kunnen vinden in de parlementaire geschiedenis. Mocht de wetgever een dergelijke beperking in gedachten hebben gehad, dan zou hij dit wellicht hebben vermeld. Interessant is dat Hartkamp en Sieburgh betogen dat de kosten in de zin van artikel 6:96 lid 2 sub a BW ook voor vergoeding in aanmerking moeten komen, wanneer zij de te voorkomen schade te boven gaan. Dit zou het geval zijn indien het maken van de kosten niettemin redelijk verantwoord is.³² Het is mij echter niet duidelijk of deze redenering ziet op kosten ter beperking van immateriële of materiële schade.

4.3 Een begrensde vergoeding in de zin van artikel 6:96 lid 2 sub a BW: redelijk?

Het uitgangspunt van volledige schadevergoeding wordt door de overweging van de rechtbank, dat de hoogte van de schade ‘begrensd is’, aangezien deze ‘uit haar aard niet de immateriële schade [kan] overstijgen’, onder het spreekwoordelijke tapijt geveegd. Zoals de rechtbank terecht opmerkt, is de kwalificatie van schade hierdoor niet meer relevant. Dit lijkt mij vanuit het oogpunt van de benadeelde toch enigszins wrang: deze heeft uiteindelijk niet om de ‘kosten ter voorkoming of beperking van schade’, immaterieel of materieel, gevraagd. Zoals gezegd is het uitgangspunt van ons schadevergoedingsrecht dat de benadeelde zo veel mogelijk in de positie moet worden gebracht waarin hij of zij zou hebben verkeerd zonder de onrechtmatige gedraging,³³ hetgeen wordt bemoeilijkt wanneer de vergoeding bij voorbaat begrensd is. Het gegeven dat de kosten in de zin van artikel 6:96 lid 2 sub a BW slechts voor vergoeding in aanmerking komen wanneer deze ‘redelijk’ zijn, lijkt mij voldoende

de waarborg om de kosten – plat gezegd – niet de spuigaten uit te laten lopen.³⁴ Het is vervolgens de vraag wat onder ‘redelijk’ als grens moet worden verstaan.³⁵ Met Bosch ben ik in ieder geval van mening dat de rechtbank de overweging dat ‘de schade bestaande uit kosten ter beperking van immateriële schade uit haar aard niet de immateriële schade [kan] overstijgen’ van nadere argumentatie had moeten voorzien.³⁶

A.M. Overheul LLM

28. Dijkshoorn 2007, p. 72.

29. Dijkshoorn 2007, p. 72. Hij verwijst naar S.D. Lindenberg, Smartengeld, Deventer: Kluwer 1998, p. 89-90.

30. Keirse 2003, p. 295.

31. Keirse 2003, p. 295; Lindenberg 1998, p. 89-90 en Lindenberg, in: GS Schadevergoeding 2017, aant. 11.2.2.

32. Asser/Hartkamp & Sieburgh 6-II 2013/28. Zie ook Lindenberg, in: GS Schadevergoeding 2017, aant. 11.2.3.

33. Bloembergen 1965, p. 117; Asser/Hartkamp & Sieburgh 6-II 2013/31-32.

34. Deze opvatting lijkt aan te sluiten bij de literatuur, zie par. 4.1. Zo stellen Hartkamp, Sieburgh en Lindenberg dat de kosten ook voor vergoeding in aanmerking dienen te komen wanneer zij de te voorkomen schade te boven gaan (Asser/Hartkamp & Sieburgh 6-II 2013/28 en Lindenberg, in: GS Schadevergoeding 2017, aant. 11.2.3). Het is mij echter niet duidelijk of deze redenering ziet op kosten ter beperking van immateriële of materiële schade.

35. Zie in een andere context T. Hartlief, Begroting van personenschade: de (on)begrensde mogelijkheden van artikel 6:97 BW, in: F.T. Oldenhuis & H. Vosselman (red.), Schadebegroting in letselschadezaken, Den Haag: Boom juridisch 2017, p. 46.

36. Bosch 2017.

OOK
LOSSE
ARTIKELEN
VERKRIJGBAAR!

WWW.TIJDSCRIFTEN.BOOMJURIDISCH.NL

DE ONLINE TIJDSCRIFTENPORTAL VAN BOOM JURIDISCH

- ✓ bevat ruim 14.000 wetenschappelijke artikelen;
- ✓ bestaat uit meer dan 30 tijdschriften;
- ✓ houdt u op de hoogte met de gratis e-mailattending

U kunt een abonnement nemen op één of meer tijdschriften, maar ook op de gehele portal (all-in). Interesse in een all-in-abonnement of een langere proefperiode? Neem dan contact op met onze salesafdeling via sales@bju.nl of bel met 070-330 70 92.

Boomjuridisch

Oog voor vernieuwing

→ www.combi-abonnement.bju.nl

NIEUW: PACKAGE DEAL PERSONENSCHADE VAN BOOM JURIDISCH

Tijdschrift voor Vergoeding Personenschade

- Volgt de ontwikkelingen op het gebied van de personenschaderegeling op de voet
- Biedt niet alleen ruimte voor de juridische invalshoek, maar ook voor andere bij de schaderegeling betrokken disciplines, zoals arbeidsdeskundigen, schaderegelaars, verzekeringsdeskundigen en artsen

PS Updates

- Recente uitspraken van zowel de rechterlijke macht en andersoortige instanties als uitspraken op Europees niveau razendsnel online
- Annotaties bij de meest relevante uitspraken
- Een uitgebreid archief met zoek- en filterfuncties
- Tweewekelijks een e-mailattending met een selectie van recente uitspraken

Voordelige combi TVP – PS Updates

Het combi-abonnement kost slechts € 279,- per jaar (excl. btw)*. Hiermee heeft u online toegang tot PS Updates en TVP, ontvangt u tweewekelijks een attendering vanuit PS Updates én krijgt u een gedrukt exemplaar van TVP.

→ Ga naar www.combi-abonnement.bju.nl en meld u vandaag nog aan

* Deze prijs geldt voor één gebruiker. Heeft u al een abonnement op TVP of PS Updates, dan wordt uw abonnement omgezet naar een combi-abonnement en ontvangt u een nieuwe factuur voor het verschilbedrag. Wilt u voor meer dan één gebruiker een prijsopgave ontvangen? Mail dan naar sales@bjv.nl.